

Produktionsskolelæreren

/MSS

I 2011-12 bragte PSFs nyhedsbrev en række portrætter af produktionsskolelærere og deres værksteder, som vi nu vælger at genudgive.

Lærerne fortæller bl.a. om den måde, de opbygger deres værksteder på, om 'gode produktioner', og om, hvordan de bruger deres personlige erfaringer i arbejdet med de unge.

På trods af at faktuelle ting kan have ændret sig undervejs er disse refleksioner lige aktuelle for den, der vil have indsigt i produktionsskolernes særlige læringsform.

Karen Brinchk

Design og Butik, Produktionsskolen i Greve og Høje-Taastrup, afdelingen i Taastrup

Karen har været ansat på produktionsskolen i hen ved 4 år. Hun begyndte på skolens afdeling i Greve, men flyttede med sit værksted til afdelingen i Taastrup, da den for et par år siden åbnede i et betonbyggeri fra 70erne lige ved Taastrup station. Karen er begejstret for beliggenheden og udsigten over baneterrænet: "I forhold til den landlige idyl i Greve er her totalt grimt", siger hun, "det er fantastisk inspirerende!" Og så er toget lige ved, og man kan hurtigt tage af sted på

udstilling eller i stofbutikker og finde materialer til værkstedets produktion.

Karen er kunsthåndværkeruddannet og har i en årrække haft sit eget firma, der indkøbte tekstiler i store dele af verden og solgte videre til danske designere. Da hun efterhånden blev træt af at bo i en kuffert det meste af året, begyndte hun at se sig om efter et sted, hvor hendes kvalifikationer og erfaringer kunne bruges. Og det kan de på produktionsskoleværkstedet: "Her kan jeg give noget af min erfaring videre til de unge, der faktisk har nogle potentialer. De kan lære rigtig meget af mig, hvis de vil, men jeg kan selvfølgelig ikke tvinge nogen. Og så kan jeg bidrage ved at vise dem, at det godt kan lade sig gøre at skabe sig et arbejdsliv, selvom man ikke har studentereksamen!"

Design og Butik

På værkstedet arbejdes der meget bevidst med sammenhængen mellem kreative processer og professionel kvalitet. Der er flest piger på værkstedet, men ind imellem også en enkelt dreng. På en fredag morgen i september er det præget af kreativt rod, stoffer og symaskiner, garn og strik-kepinde, færdige puder og tøjdyr, forskellige beklædningsgenstande og meget andet. Og hvis der ikke lige er andet at lave, så kan man altid gå i gang med endnu en strikket lap til et fælles klude-tæppe. Foreløbig er det holdt i grå nuancer. "Så kan vi altid se til sidst, om vi har lyst til at sætte

nogle enkelte pink eller lime lapper i," siger Karen. Kludetæppet er en god og overskuelig måde at lære at strikke på. Og så er man fri for at sidde og spille tiden, hvis man venter på hjælp til et eller andet. Man kan altid lige snuppe strikketøjet.

Produktionen varierer efter årstid og bestillinger. Her i slutningen af september skal man begynde at tænke på det årlige julemarked, og eleverne har netop fundet resterne fra sidste års julesalg frem. Der er en del nissepar tilbage, men der skal fyldes op inden markedet. Karen henter regnskab fra sidste år: "Vi solgte 64 par sidst", siger hun, "en god virksomhed vil have som mål at sætte salget op med 10%." Ved fælles hjælp finder man ud af, at i så fald skal der stå 70 par nisser klar til slutningen af november, hvor julemarkedet bliver afholdt.

Kreativ professionalitet

På værkstedet veksles der mellem mere frie kreative og ideskabende processer og fokus på produktion. For Karen hænger de to ting sammen. Når kursuscenteret i Tune bestiller 200 puder til værelserne, så går værkstedet ind i en idegenerende proces, hvor funktion og æstetik overvejes: Hvordan skal puderne se ud? Hvilke materialer skal der anvendes? Hvor stort materialeforbrug skal man regne med? Når man har fundet en god løsning og materialerne er fundet og indkøbt, så går man ind i produktionsdelen. Karen sætter en produktionslinje op sammen med eleverne: Nogle skærer stoffet op, andre syer lynlåse i og

syer puderne sammen, og atter andre putter inderpuden i. På den måde går arbejdet hurtigt og effektivt, og eleverne skifter ind imellem funktion, så alle får lært det hele.

Denne vekselvirkning er betegnende for Karen. Hun bliver selv begejstret, når de unge kommer med nye ideer til produktionen og går gerne i gang med at afprøve dem. Og man må gerne bruge tid på at øve sig. Der kommer nemlig ikke noget ud fra værkstedet, der ikke kan sælges. "Det her er ikke en god dag i fritidshjemmet," siger hun, "her arbejder vi professionelt." Så hvis man skal sy en taske med læderremme og læderafslutninger, så er man nødt til at øve sig, og afprøve forskellige modeller indtil det ser helt rigtigt ud. Når værkstedet har udviklet en ny model, så beregnes der materialepriser og måske bliver der lavet en lille marketingsundersøgelse på de andre værksteder, for at finde ud af, hvad tasken kan koste. Det hører alt sammen med til at arbejde professionelt.

At arbejde professionelt

For at anskueliggøre det professionelle laver Karen ind imellem tegne- og maleøvelser med eleverne. F.eks. en fri maleøvelse kontra en bunden kopiering af et billede, malet af en professionel kunstner. Den bundne opgave kan i første omgang synes begrænsende og kedelig, men den gør det klart for eleverne, at det professionelle billede rummer nogle andre kvaliteter end det man som amatør kan fremstille. Ved selv at forsøge, at kopiere billedet går det op for en, at det indeholder helt andre tekniske finesser, end man får øje på i første omgang.

De unge siger, at Karen er en god lærer, men hun er også skrap. Hun godtager ikke noget, der ikke er lavet ordentligt. Selvfølgelig skal de unge også have ros, men det der med, at rose fordi de har sat 3 streger på et stykke papir, det mener hun ikke holder. Man skal gå til sit arbejde med kritisk sans.

At arbejde professionelt indebærer også, at alle elever på værkstedet laver en mappe med dokumentation af de ting de har fremstillet, og det de har lært. Første side er et cv, der skal sættes op med billede og det hele. Så har de allerede et lille forspring, når de kommer og præsenterer den.

Karen er i dag tilbage på skolens afdeling i Greve, og værkstedet hedder i dag: Design og Handel.

Pædagogikken og de vanskelige unge

Selvom Karen ser fagligheden som grundlaget for sin undervisning, så savner hun ind mellem nogle pædagogiske redskaber i forhold til de vanskeligste unge, og en gang imellem er hun nødt til at erkende, at hun ikke kan rumme alle. Det kan være hårdt at bede en elev om at flytte værksted, men hvis arbejdet med en enkelt elev tager energien fra de andre, så er der ikke andet for. Her er der fuld forståelse fra ledelsens side. Man skal ikke beholde en elev på værkstedet, hvis man ikke kan rumme hende. For de allerfleste elevers vedkommende gælder det dog, at Karen får lige så meget igen, som hun giver: "Jeg bliver jo også inspireret af dem, de er jo unge og ser andre ting end jeg," siger hun.